

BÁLINT LAJOS: AZ IPARMŰVÉSZETI TÁRSULAT KETTŐS KIÁLLÍTÁSA.

ÜZLETI GRAFIKA. — KARÁCSONYI VÁSÁR.

Az Országos Magyar Iparművészeti Társulat megszokott karácsonyi vásárjával kapcsolatban ezúttal egy másik kiállítást is adott: az üzleti grafikai kiállítást. Művészi és kulturális jelentőségben ez az utóbbi kiállítás volt fon-

tosabb. Röviden összefoglalva ez a gyűjtemény, mely két külön csoportban mutatta be a hazai és külföldi üzleti grafika jellemzőbb és művészi termékeit, minden tolakodó és aláhúzott szándékolttság nélkül propagandakiállítás volt. Maga a cél kevés, és ma még nem általános jellegű eredményekben bemutatni azt, hogy az iparművészet a mindennapi élet legapróbb jelenségeiben is meg tudja találni a maga elhelyeződési területeit. Ez minden iparművészet végső célja, ezé a mostani kiállításé pedig éppen az, hogy ez a szándék ott is nagy és széleskörű lehetőségekre talál, ahol azelőtt a száraz, művészi szépségek nélküli gyakorlatiasság volt az egyedüli úr.

A kiállítás egy retrospektív sorozattal kezdődik, melyet alig egy évtized üzleti nyomtatványterméséből válogattak össze gondosan s ez a sorozat beszél legjobban és legérthetőbben a bemutatásnak erről a kulturális és nevelő szándékáról. E két-három falnyi színes és szürke nyomtatvány egy gyors és feltartóztatlan fejlődés képét adja. Alig tíz esztendő előtt ez volt az, ami Magyarországon a művészi grafikát az üzlet, a kereskedelem és a reklám világában jelentette. Nemcsak — vagy egyáltalában nem — azért, mert maguk a művészek nem lettek volna képesek nagyobb és értékesebb produkcióra. De ez volt az az általános ízlés és az általános szükséglet. Ezt adta a nyomda, amely e nyomtatványokat készítette és szívesen adott ilyent és nem különbet, mert hisz ez kényelmesebb volt: megszokott mintákkal dolgozhatott és nem kellett külön tervezőt, külön szakembert tartania. Ez felelt meg a kereskedő ízlésének is, aki a nyomtatványokat megrendelte és aki legfeljebb azzal törődött, hogy e sablonok közül a legtűrhetőbbet válassza ki természetesen a maga és nem mindig kitünő ízlése szerint. És ez volt végre a nagyközönség ízlése is, amely nem várt jobbat, mint amit megszokott. Közvetlenül e retrospektív kiállítás mellett azonban az *Athenaeum* már mostani termését mutatja be. Pla-

kátok, amelyek Falus, Kóber és Tuszky tervei nyomán készültek, az apró nyomtatványok a *Grafikai* művezetők egyesületének gyűjteményéből. A *Hornyánszky*-nyomda dekoratív-rajzú könyvtáblái, finomízlésű szedett nyomtatványai és mind a többiek, akik számot tesznek a grafikában és tipográfiában, egyaránt, egy örvendetes, nagy fejlődésnek tanubizonyosságai. Minket, akik nem élünk bent ebben a sajátos levegőjű üzleti világban, egy dologban megcsal ez a kiállítás. A visszatekintő rész azt adja, ami 10 esztendővel előző általános volt és mikor mellette vagy 15 magyar és ugyanannyi külföldi nyomdavállalat képviseli a modern ízlést és az igazi művészi grafikát, mi, akik ritkábban tekintgetünk bele nagy kereskedelmi cégek mindenfelől érkező leveleibe és iratdossziéiba, itt is egy épp olyan nagy általánosságra gondolunk, mint a retrospektív résznél. Ez a nagy általánosság azonban még nincs meg és éppen ezért szolgálja a kiállítás a fejlődés és a nevelés célját. Azokhoz a kereskedőkhöz, gyárosokhoz stb.-khez szól, akik még nem jutottak el idáig, akik megragadtak — és nagyon sokan vannak ilyenek — a 10 esztendő előtti sablonnál és előbb meg kell értetni velük, hogy a *Patria*, *Hornyánszky*, *Rigler*,

NEUDEUTSCHE BAUZEITUNG

ORGAN DES
BUNDES DEUTSCHER ARCHITEKTEN

Behrens P. rajza.

Ehmcke F. H. rajza.

ban és eredményesebben szolgálják az ő üzleti érdekeiket, mint a régi művésztelen formák. Bármily humorosan hangozzék is, meg kell értetni velük, hogy a klienseik legnagyobb része ma már egy fizetési felszólítást is szívesebben vesz a kezébe egy színben és formában izléses papíron. Ez volna tehát a kiállítás egyik célja.

A másik szempont, amely figyelemre méltóvá teszi ezt a kiállítást, legalább a magyar részében az, hogy itt nem egyes művészekről van szó — nem említve a hazaiak közül *Bíró Mihály* fölünyes rajzú és kitűnő ötletű szociális plakátjait, *Bér Dezső* élces reklámtábláit, ők ketten a saját cégük és nevük alatt szerepelnek —, itt mindig a készítő és forgalomba bocsátó cég a fontos. Kevésbé érdekel bennünket hogy a *Kunossy* cég erősen illusztratív jellegű plakátjait és nyomtatványait *Faragó Géza* tervezi, mint az, hogy ennél a cégnél és mind a felsorolt többen ennyire művészi izlésű nyomtatványok találhatóak. Mert itt a nyomdavállalatnak az elkészítés munkáján kívül más feladata is van. Ő a közvetítő a művészet és a gyakorlat között, a művész és a rendelő között. A nyomda jó szándékától igen sok függ itt, a nyomdának kell teljesíteni azt a propagáló feladatot, amelynek ez a kiállítás egyik eszköze. Ilyen szempontból természetesen legtöbb a jelentősége és legtöbb az eredménye az olyan nyomdáknak, amelyek a „vagy szépet vagy semmit“ elvénél fogva csak művészi produkcióra kaphatók. — Egészen külön feladat jut osztályrészül a Székesfehérvári házi nyomdájának,

Ehmcke F. H. rajza.

Károlyi és a *Posner* cég és még egy-néhány jó magyar nyomda minden tekintetben művészi kivitelű nyomtatványai a „Műhely“ artisztikus levélfeljei és a *Magyar Földrajzi Társulat* nyomdájának vigntettái hatásosab-

ban és eredményesebben szolgálják az ő üzleti érdekeiket, mint a régi művésztelen formák. Bármily humorosan hangozzék is, meg kell értetni velük, hogy a klienseik legnagyobb része ma már egy fizetési felszólítást is szívesebben vesz a kezébe egy színben és formában izléses papíron. Ez volna tehát a kiállítás egyik célja.

A másik szempont, amely figyelemre méltóvá teszi ezt a kiállítást, legalább a magyar részében az, hogy itt nem egyes művészekről van szó — nem említve a hazaiak közül *Bíró Mihály* fölünyes rajzú és kitűnő ötletű szociális plakátjait, *Bér Dezső* élces reklámtábláit, ők ketten a saját cégük és nevük alatt szerepelnek —, itt mindig a készítő és forgalomba bocsátó cég a fontos. Kevésbé érdekel bennünket hogy a *Kunossy* cég erősen illusztratív jellegű plakátjait és nyomtatványait *Faragó Géza* tervezi, mint az, hogy ennél a cégnél és mind a felsorolt többen ennyire művészi izlésű nyomtatványok találhatóak. Mert itt a nyomdavállalatnak az elkészítés munkáján kívül más feladata is van. Ő a közvetítő a művészet és a gyakorlat között, a művész és a rendelő között. A nyomda jó szándékától igen sok függ itt, a nyomdának kell teljesíteni azt a propagáló feladatot, amelynek ez a kiállítás egyik eszköze. Ilyen szempontból természetesen legtöbb a jelentősége és legtöbb az eredménye az olyan nyomdáknak, amelyek a „vagy szépet vagy semmit“ elvénél fogva csak művészi produkcióra kaphatók. — Egészen külön feladat jut osztályrészül a Székesfehérvári házi nyomdájának,

amely néhány izléses hivatalos nyomtatvánnyal és egy sok jó ambicióról tanuskodó okmánybélyeg-szeriessel szerepel.

A külföldi osztály az O. M. Iparművészeti Múzeum plakátgyűjteményén

kívül, egyes külföldi múzeumok, egyesületek és magánosok plakátgyűjteményeit mutatja be. Itt már idegenekről lévén szó — nem az előállító cég a fontos, hanem maga a nyomtatvány, amelynek e kiállításon betöltendő feladata nem egyéb, mint hogy példákat adjon a külföld terméséből a művészi plakátra és a művészi nyomtatványra. A túlsúly itt a németeké. A franciák közül leginkább *Steinlen* és *Toulouse-Lautrec* vannak néhány értékesebb lappal képviselve. Az angolokat néhány — nálunk szokatlan, óriási arányú — lap reprezentálta. A németek azonban teljes fegyverkezében vonultak fel és nemcsak teljes kollekciókat hoztak, hanem elhozták legjobb grafikai művészeiket is. A gyűjtemények közül elsősorban a müncheni „*Deutscher Buchdrucker-Verein*“ és a *Deutsches Museum für Kunst in Handel und Gewerbe* (Hagen) osztályai érdemelnek nagyobb figyelmet. Főleg reklámokat és plakátokat hoztak, de mindegyik darabjuk nagyon fejlett kulturáról tesz bizonyosságot. Az egyes gyűjteményekben szereplő nevek között egyike a legértékesebbeknek *Lucien Bernhard*. Bernhard igazi plakátművész. Minden komplikációtól menten választja meg a témáit és minden komplikációtól menten mondja el őket. Talán legsikerültebb dolga egy cérnahirdetés: a plakáton egy cérnakerika, egy befüzött tű és a fölrás: primitív formák és primitív színek, majdnem naiv az egész az elmondásában, a színek megválogatásában azonban mindig szép. *Bernhard* különben nálunk sem új név, amint hogy nem ismeretlen *Weidenmüller*, aki *Bernhard* gazdag litográfiai kollekciójával szemben főleg igen jó tipográfiai dolgokkal van képviselve.

Érdekes és új név *Witzel*, akinek plakátjai ha nem adnak valami nagy originalitást, de megcsinálásukban iskolai példái lehetnének a modern plakátfestésnek. *Georg Wagner*, *Bruckner* és *Weinand* elismert, jó munkáin, *Ludwig Hohlweinnek* nem egy nagyon jól komponált, bár kissé bőbeszédű kertváros-plakátja. *Julius Klinger* jelzéssel egy kertészeti kiállítást hirdető lap ragadta meg a figyelmünket és *Gipkensnek* bár nem annyira határozott, hanem elmosódottabb foltokkal dolgozó ötletes pamut-hirdetése. A külföldi gyűjteményben ezek azok, akik leginkább megérdemlik a megemlést.

Ezeknek kiegészítéséül szolgál néhány külföldi múzeum és cég csomagolási kollekciója, egy a mi kereskedőink számára jóformán még alig ismert terület.

A *karácsonyi vásár* alkalmat ad a nagyközönségnek, hogy az üzletekben ritkán látható mennyiségben kapjon a szemé elé aján-

1.

2.

3.

1—2. Ifjú párisi nő természet után közvetlenül kőbe faragott képmása. — 3. Boglár és nyaklánc (elefántcsont és domborított ezüst). Készítette Zutt A. R., a m. kir. orsz. Iparművészeti Iskola ötvöstanára.

1—2. Masque d'une jeune parisienne, sculpté directement en pierre. — 3. Agrafe et collier. (Ivoire et argent repoussé).

9

4.

5.

6.

8.

7.

Zolt A. R.: 4. Római lány (gipsz). — 5. Római férfi (bronz). — 6. Római lány érme. Zsírköbe vésett eredeti nagyságú minta (negatív). — 7. Pozitív öntvény (gipsz). — 8. Fémöntvény.

4. Tête d'une romaine (plâtre). — 5. Tête de romain (bronz). — 6. Médaille d'une romaine. Modèle négatif, gravé en pierre de lard. (Grandeur originale.) — 7. Modèle positif en plâtre. — 8. Médaille en métal.

9.

10.

12.

11.

13.

Zuff A. R.: 9—10. Görög leány. Terrakotta. — 11. Szerel-
lem. Ércöntvény. — 12. Zsír-kőbe vésett negatív minta. —
13. Domború pozitív minta. Gipsz.

9—10. Masque d'une jeune grecque. (Terre cuite.) —
11. L'amour. Fonte en argenti. — 12. Modèle négatif,
gravé en pierre de lard. — 13. Relief du modèle en plâtre.

14.

16.

17.

18.

15.

19.

Zutt A. R. : 14. Egy fiatal szobrászművész (faragott mészkő) síremlékére szánt dombormű mintája. — 15. Illatszertartó, részben domborított, részben öntött szinaranyból. — 16. Illatszertartó kupakja (hátról). — 17. Illatszertartó kupakja (elülről). — 18. Verő ezüstérem. — 19. Az éremnek verőtője az acélba poncolt negatív mintával.

14. Modèle d'un relief, destiné au tombeau d'un jeune sculpteur. — 15. Flacon en or. — 16. Couvercle de flacon (envers). — 17. Couvercle de flacon (face). — 18. Médaille frappée en argent. — 19. Estampe de médaille avec le modèle négatif ciselé.

20.

21.

26.

22.

23.

24.

25.

Zutt A. R. : 20. Herkules. Zsírköbe vésett negatív minta. —
 21. Herkules. Pozitív minta, gipsz. — 22. Herkules. Fém-
 öntvény. — 23. Női arcképérem. Ezüst. — 24. Ennek az
 éremnek zsírköbe vésett negatív mintája. — 25. Pozitív
 minta, gipsz. — 26. Kézitükör fémfoglalójának mintája.

20. Hercule, modèle négatif, gravé en pierre de lard. —
 21. Modèle en plâtre. — 22. Fonte en argent. — 23. Por-
 trait-médaille en argent. — 24. Modèle négatif de la
 même médaille, gravé en pierre de lard. — 25. Modèle
 positif en plâtre. — 26. Revers du miroir.

27.

29.

28.

30.

31.

32.

33.

Zutt A. R.: 27. Íjász zsírköbe vésett negatív mintája. — 28. Íjász. (Ezüst öntvény.) — 29. A művész saját arcképe. (Szén- és krétarajz.) — 30. Flora. (Ezüst násfa.) — 31. A tánc. (Ezüst násfa drágakőfoglalással.) — 32. Madonna. (Násfa.) — 33. A művész mesterjegye.

27. Archer. (Modèle négatif.) — 28. Archer. (Fonte en argent.) — 29. Portrait de l'artiste. (Dessin au fusain et crayon.) — 30. Flora. (Médaille en argent.) — 31. La danse. (Médaille en argent.) — 32. La Vierge. (Médaille en argent.) — 33. Signet du maître.

34.

36.

35.

37.

39.

38.

Zutt A. R. 34. Madonna (negatív minta). — 35. Madonna (pozitív minta). — 36. Tanagra-szobor vázlatja. — 37. A művész bemutatkozó érme. — 38. Az érme hátsó lapja. — 39. Madonna. Ezüst násfa.

34. La Vierge. (Modèle négatif.) — 35. La Vierge. (Modèle positif.) — 36. Maquette d'une sculpture. — 37. Médaille de présentation de l'artiste. — 38. Revers de la médaille de l'artiste. — 39. La Vierge. (Médailion en argent.)

40.

41.

42.

45.

44.

45.

Zutt A. R. 40. Ezüst boglárók. — 41—43. Pecsétnyomógyűrű részletekkel. (Ezüstöntvény.) — 44. Ezüst boglár. — 45. Ezüst boglár visszája a mesterjeggyel.

40. Broches en argent. — 41—43. Anneau à cachet (fonte en argent) avec détails. — 44. Broche en argent. — 45. Revers de broche en argent avec signet de maître.

déknak alkalmas művészi tárgyakat s ami ezzel majdnem egyenlően fontos, hogy kapjon eredeti és jó ötleteket arra, hogy mit vásároljon. Az iparművészek számára pedig jó alkalom, hogy kisebb és ezért nehezebben bemutatható produkcióikat elhelyezzék. A művészi munka önálló értékén kívül tehát itt csak egy szempont vezethet, hogy a kiállított tárgy mennyire alkalmas az ilyenfajta ajándékozás céljaira.

Épen azért nem könnyű feladat e nagy és változatos tömegből egyes neveket és egyes darabokat kiválasztani. Legelsőnek *Lesznai Anna* nevét említjük. Nemcsak azért, mert övé az első szekrény, hanem mert a jelenlévő társaságban az ő színes hímzéseinek eredeti ornamentikája nagy értéket képvisel. Egy pár világos színű és ügyesen dekorált batikolt cserepe van *Fábián Gyulának*, bár meg kell állapítanunk, hogy a vékonykás vonalú batiktechnikát szívesebben látjuk szövött vagy bőrmunkán. *Sz. Nagy Etelka* és *Nagy Ida* vert és varrott csipkéket és gyöngyös ruhadíszeket állítottak ki háziipari telepük egyes készítményeiből. *Juhász Árpád* és *Inotay László* kézi zománctfestésű matyófigurái nagyon ötletesek és művészi hatásuk, kár, hogy az áruk ma még túlságosan nagy ahhoz, hogy nagyobb kelendőségre számíthatnának. Ezeket kívül *Reményi József* egy szép férfiakot ábrázoló bronzfigurái és *Jakó Géza* eredeti formájú és diszkrét tónusú igen sikerült *kerámiai* munkái emelkednek ki.

A nagy csarnok első gyűjteménye *Varasányi Emilné* hímzett terítőit és kendőit mutatja be. Jobbára délmagyarországi motívumokat használnak fel ezek: sok invencióval. Közvetlenül mellettük *Márton Imre* és társa állított ki tiszta relieffhatású domborított fémmunkákat, amelyeknek ornamentális díszei igen sikerültek. *Tull Viktor* finom bőrmunkái és *Kertész K. Róberték* erőteljes színű applikált díszítésű párnái után *Sovánka István* kettős-rétegű maratott üvegei keltenek feltűnést. E technikai szempontból kifogástalan és jóformájú eredeti üvegek ellen az a jogos kifogás eshet, hogy a dekoráció rajzai még kissé primitívek, azonkívül hogy inkább kerámiai hatásra törekednek, mert a maratással az üveg teljesen átlátszatlaná vált. Néhai *Hegedűs László* hagyatékából egy sötétszínű terrakottakollekció várja a finomabb ízlésű közönség érdeklődését, mellettük pedig *Rauscher Lujza* és *Oppel Magda* batikjai. Nagyon bájos bőrbatikokat és egyéb bőrdíszmunkákat állítottak ki még a Képzőművészeti Főiskola iparművészeti gyakorló osztályának növendékei is. Érdekes és új ember e kiállításon *Eleőd Kende* keramikus, aki nagyon elő-

kelő hatású avatúr- és kristályos mázzal és egyéb művészi technikával előállított edényeivel számíthat nagy elismerésre.

Uj — bár kissé törekeny — cikket ad *Dalmady Zoltánné* is, ki szarúból faragott ízléses kalaptűket állított

ki, továbbá *Kováts János* diszkrét színezésű rekesz-zománctművű ékszereivel. Az ötvös- és ezüstművesmunkák közül *Mózer József* készítményeit igen gondos megmunkálásaikért illeti meg a dicséret. Csodálatosan szépsznűek a *Zsolnay-gyár* gyűjteményének vázái.

Legutolsónak maradt, de nem utolsó helyet érdemel az iparművészeti iskola kiállítása, amely négy szakosztályával vesz részt a kiállításon és így komolyabb és részletesebb ismertetést érdemel. Mindenekelőtt a grafikai kiállításban is igen előkelő helyet foglal el az Iparművészeti Iskola s anyagának minősége és mennyisége két örvendetes tényről tesz tanuságot. Először arról a valóban meglepő haladásról, amelyet az Iparművészeti Iskola grafikai szakosztálya rövid pár esztendő alatt tett. Ha a most prezentált anyagot összehasonlítjuk a régebbi kiállításokkal, nem lehet észre nem venni a fejlődést, amely egyre erőteljesebb léptekkel halad a tökéletesedés felé. Ám ez a fejlődés talán éppen annak a körülménynek köszönhető, hogy az oktatási módszer az iskolától az élet felé halad. A régi iparművészeti oktatás a maga elméleti és doktrinéri elveivel sohasem adhatott az iskola működésének akkora lendületet, mint az új liberális irány, amely az oktatást az élettel hozza kapcsolatba s célja, hogy a növendék már az iskolában beletanuljon azokba a viszonyokba, amelyek között később az életben érvényesülni akar. Ennek feltétele, hogy a növendékek már az iskolában is

olyan feladatokat oldjanak meg, mint amilyeneket majd az élet követel tőlük és ennek a feltételnek okos kielégítése okozta, hogy az Iskola a grafikai kiállításon ilyen kitűnő anyaggal lehet képviselve. Figyelemre mé-

Ehmcke F. H. rajza.

Ehmcke F. H. rajza.

tóak a plakátjai, továbbá a könyvtáblái, különösen pedig a Kassán készült rajzok. A Kassai Idegenforgalmi Társaság ugyanis tavaly nyáron vendégül látta a grafikai szakosztály növendékeit, akik a szíveslátás fejében megrajzolták azokat a nyomtatványokat, reklámlapokat, amelyekre a Társaságnak szüksége volt. A rajzok igen artisztikusak és hatásosak s élénk példával szolgálnak az ország egyéb városainak is a mindkét félre nézve igen hasznos csereviszony utánzásához. Az Iskola növendékeinek többi munkáiban, különösen a betűvetésben való biztonságuk megkapó. Ki vannak állítva azok a levelező lapok is, amelyeket a növendékek terveit után a Rigler J. E. cég készíttetett s amelyeket olvasóink karácsonyi számunkból ismernek.

Az iskola *ötvösműhely* különgyűjteményét adja Zutt Richárd tanár munkáinak. Zutt kollekciója ennek a karácsonyi vásárnak talán legérdekesebb szekrénye. Valami antik puritánság, régi ötvösmesterek nagy, becsületes anyagszeretete él cizellált, domborított és vésett munkáiban. Különösen két antikizáló érme és egy elefántcsontba foglalt övcsatja érdemel föltilen elismerést. Munkáinak becsületes szoliditása azonban teljes és értékes művészi fantáziával párosul. A két érme biztos stílusismerete mellett egyéb munkái — összesen 30 darab — nem mindennapi invencióról tanuskodnak. Ugyanítt vannak kiállítva különben — érdekes jelenségképpen — József Ferenc királyi herceg apró zománkmunkái. Néhány stilizált színes pille, tű- és gombgarnitúra a főherceg ügyességéről és jóízűséről beszélnek. A növendékek egész sereg apróbb-nagyobb ékszer munkával egészítik ki a gazdag gyűjteményt, az ötvösmunka és a zománcozás különféle eljárásait illusztrálva.

A kerámiai műhely színes és ötletes kollekciójából elsősorban Schleich Vilmos szakoktató finoman színezett és mégis diszkrét tónusú formában változatos dolgai tűnnek fel. A növendékmunkák közül nagyon bájos, néhány „Klarinet és Violin” történetéhez készült mesefigura érdemel figyelmet s néhány apróbb dísz tárgy. A két mesefigura formában és színben egyaránt primitíven stilizált illusztrációja a történetnek — sok humorral és

kedvességgel. Nagyon érdekes néhány egyszínű majolika, amelyek kompakt és egyszerű formája pompásan harmonizál a sötét színnel.

A *zománcozó-műhely* kisebb kiállításából néhány tányér és díszüveg érdemel figyelmet, nemcsak jóízűs és ötletes formáival, hanem azért is, mert mindig gondos figyelemmel vannak az anyag sajátos és minden mástól elkülönülő természetére. — A *textilosztály* színes csoportjának artisztikus munkái közül is kiválóak Kardos Böskének teljesen eredeti, ötletes horgolt ruhadíszei, főkötői stb.-jei. Az iskola kreációi közé tartozó iparművészeti termelők közül kisebb anyaggal vettek részt a kiállításon a gödöllői szőnyegszövők. A Nagy Sándor és Remsey egy-egy terve után készült szőnyegek és gobelinek azonban a

műhely érdemes és hatásos munkáját bizonyítják. A *Köntös* textilműhely, amely szintén az Iparművészeti Iskollával van kapcsolatban, egy nagy szekrényt töltött meg színes hímzéseivel, terítőkivel, blúzaival, tarsolyaival s egyéb, részben praktikus célt szolgáló, részben dísz tárgynak készült munkával. A *Kele-féle megkezdett hímzések* vállalatának kiállítása azt a hálás feladatot demonstrálja néhány nagyon finom rajzú munkával, amelyet ennek a fiatal intézménynek be kell töltenie. Ez a néhány elkezdett kézimunka, amelyet magyarossággal és modern ízléssel válogattak meg, okos útmutatóul szolgálhat a nagypublikumnak, hogy a művészi kézimunka értékesebb és szebb dísz az otthonnak, mint a silány vásári holmi, amelyet a régi sablon szentesített. Nagyon szép egy szürke posztó párna, síma, fényes selyemhímzéssel.

Mindezeket összefoglalva, a társulat ezzel a kiállítással nemcsak becsületes és megbecsülendő célt szolgált, hanem becsületes és érdemes eredményeket is ért el. A kiállításon egyrészt összefoglaló impressziót kaptunk az üzleti grafika kevésbé ismert újabb terméséről, másrészt pedig a karácsonyi vásár alkalmat

adott azoknak, akik ízléses, komoly dolgok után vágyakoznak, hogy ez irányú szükségleteiket kielégítsék. Mivel pedig a két kiállítás ezt a két célt kívánta szolgálni: az eredményei teljesek és teljes mértékben elismerhetők is.

Ehmcke F. H. rajza.

Ehmcke F. H. rajza.